

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาการบริหารจัดการที่ดีในการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3

ผู้วิจัย : นายนเรศ สมจันทร์

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์ ดร.เกตุมณี มากมี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกตุ อุทธโยธา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารจัดการที่ดีและวิธีการที่เหมาะสมในการนิเทศภายในของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ประชากร ที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 รวมทั้งสิ้นจำนวน 41 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ได้แก่ โรงเรียนบ้านฮ้างด้า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารจัดการที่ดีในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านงานวิชาการการบริหารจัดการของผู้บริหารด้านงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดีนั้น ชุมชนได้มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้แก่ การวางแผนการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน ช่วยพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการนิเทศ เริ่มจากการประเมินตนเอง การประเมินจากเพื่อนครู รวมทั้งการประเมินจากผู้บริหาร การมอบหมายงานด้านวิชาการ ครูประจำชั้นจะสอนสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนสาระการเรียนรู้

รองใช้บทเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (จากโรงเรียนไกลกังวล) มีการส่งเสริมให้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้สื่อประสม เป็นต้น

1.2 ด้านงานบุคลากรการบริหารจัดการของผู้บริหารด้านงานบุคลากร ในโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดี พบว่า ผู้บริหารได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของครูผู้สอนและมอบหมายงานตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัด รวมทั้งตามศักยภาพของบุคลากรใน ผู้บริหารได้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ชุมชน และทุกภาคส่วน การเสริมแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแบบเป็นกันเอง

1.3 ด้านแผนและงบประมาณ พบว่า ใช้ระบบการบริหารแบบวงจร P D C A โดยมีการจัดประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษา มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการรายงาน สรุปผลการปฏิบัติงาน ปรับปรุงจุดบกพร่อง โดยแต่ละโครงการในแผนปฏิบัติงานประจำปี จะใช้วงจร P D C A ในการดำเนินงาน

1.4 ด้านบริหารทั่วไป จากการศึกษาเชิงลึกโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการที่ดีได้มีการดำเนินการ ดังนี้ งานธุรการ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ในการเก็บข้อมูล งานชุมชนสัมพันธ์ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานหลายๆด้าน เช่น มีการปลูกฝังให้นักเรียนรักโรงเรียน งานอาคารสถานที่ มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ งานกิจการนักเรียน การสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

2. กระบวนการนิเทศภายในที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 41 โรงเรียน ได้ข้อสรุปดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า การส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการจะปฏิบัติให้มีคุณภาพ

2.2 ด้านบริหารงานบุคลากร พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า การให้ครูมีการประเมินตนเอง มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการจะปฏิบัติให้มีคุณภาพ

2.3 ด้านแผนและงบประมาณ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า การวางแผนจัดสรรงบประมาณสำหรับการนิเทศภายในอย่างเหมาะสม มีความเป็นไปได้มากที่สุดในการจะปฏิบัติให้มีคุณภาพ

2.4 ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า ในด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการจะปฏิบัติให้มีคุณภาพ

Title : A study on good management for internal supervision in small schools with
Insufficient teachers under the Chiangmai Primary Educational Service
Area Office 3

Author : Mr. Naret Somchan

Program : Education Management

Thesis Advisors : Assoc. Prof. Dr. Ketmancee Makmee Chairman
: Asst. Prof. Dr. Somket Uthayotha Member

ABSTRACT

The objective of this research was to study good management and suitable methods of internal supervision for small schools with insufficient teachers under the supervision of the Chiangmai Primary Educational Service Area Office 3. The population was composed of 41 small schools. The purposive sampling method was utilized to select the sample group, which was Ban Hang Tam School. The research instruments for data collection were a guided in-depth interview and a questionnaire on opinions of school administrators.

The research findings are summarized as follows.

1. For good management of internal supervision in these schools, four areas of good management were as follows.

1.1 Academic affairs. For academic management of the school administrators, it was found that, for schools with good academic management, communities played an important role in involving in educational management, including educational management and drawing up school curricula. The internal supervision process helped better develop and improve efficiency and potential of teachers, promoted teamwork, and involved them in the supervision process. It started from self-assessment as well as assessments from colleagues and administrators. For academic assignment, teachers were responsible for teaching major learning strands while long-distance lessons from Klai Kangwon School were used for minor learning strands. Furthermore, use of various instructional media, such as multimedia, was strongly encouraged.

1.2 Personnel management. For good personnel management of the school administrators, it was found that the administrators analyzed potentials of the teachers and assigned them jobs based on their knowledge, specialization, and potentials. They also utilized participatory administration with the involvement of teachers, communities and other parties. Moreover, incentives, friendly working atmosphere and informal exchanges of ideas were also used.

1.3. Planning and budget. It was revealed that the PDCA cycle was utilized by calling meetings of teachers and school boards; conducting strategic plans and annual operation plans; supervising, monitoring and following up operations; reporting and summarizing operation results; and improving operational weaknesses. It was mandatory that the cycle be implemented in every project in the annual operation plans.

1.4 General administration. From an in-depth investigation in schools with good management, it was discovered that the application of new technology for data collection was employed for administrative work. For community relationship, communities participated in various school affairs, e.g., cultivating love for their schools among students. For area and building management work, school environment was used as a learning source. As for student affair work, awareness of students was raised on the importance of their school activities.

2. Suitable internal supervision methods. The data were collected from the administrators of the 41 schools in the area of investigation and the findings are summarized as follows.

2.1 Academic affairs. For the likelihood of best practice, most respondents viewed that community participation should be encouraged in drawing up school curricula, so that they were suitable for the local context.

2.2 Personnel management. For the likelihood of best practice, most respondents viewed that teachers should carry out self-assessment.

2.3 Planning and budget. For the likelihood of best practice, most respondents viewed that suitable budget allocation for internal supervision should be conducted.

2.4 General administration. For the likelihood of best practice, most respondents viewed that developing learning resources in schools should be done.

Keywords : internal supervision, small schools with insufficient teachers, good management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.เกตุมณี มากมี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกตต์ อุทธโยธา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.สุวรรณ หมีนตาบุตร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นประธานดำเนินการสอบวิทยานิพนธ์โดยได้ให้ข้อคิดข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขงานวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์แบบ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้สละเวลา ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อจะได้นำไปพัฒนาต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารทุกโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

คุณความดีอันพึงมีจากงานวิจัยเรื่องนี้ขอบอบให้กับ บุพการี รวมทั้งครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้จนผู้วิจัยได้เรียนมาถึงระดับนี้ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย จนสามารถทำให้งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีและเป็นตัวอย่างการศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

นเรศ สมจันทร์